

COVID-19 NING XOMILADORLARGA TASIRI

Rahimov Javohir Dilshod o'g'li

ALFRAGANUS UNIVERSITY nodavlat oliy ta'lim tashkiloti, TASHKENT
UZBEKISTON

Annotatsiya: Ushbu maqolada COVID-19 infeksiyasining homilador ayollar salomatligi va homila rivojlanishiga bo'lgan ta'siri yoritiladi. Pandemiya sharoitida homiladorlik davrida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf omillari, klinik belgilari hamda ona va bola uchun yuzaga keladigan asoratlarni tahlil qilinadi. Shuningdek, kasallikning oldini olish choralari, davolash jarayonida qo'llaniladigan yondashuvlarga va homilador ayollarga beriladigan tavsiyalarga e'tibor qaratiladi. Maqola tibbiyot sohasi mutaxassislari hamda keng jamoatchilik uchun amaliy ahamiyatga ega.

Аннотация: В этой статье рассматривается влияние инфекции covid-19 на здоровье беременных женщин и развитие плода. В контексте пандемии анализируются факторы риска, клинические признаки и возможные осложнения для матери и ребенка, которые могут возникнуть во время беременности. Также уделяется внимание мерам профилактики заболевания, подходам, применяемым в процессе лечения, и рекомендациям для беременных. Статья имеет практическое значение как для специалистов в области медицины, так и для широкой общественности.

Annotation: This article will highlight the effects of COVID-19 infection on the health of pregnant women and fetal development. In the context of a pandemic, risk factors, clinical signs and complications for the mother and child that may occur during pregnancy are analyzed. Attention will also be paid to measures to prevent the disease, the approaches used in the treatment process and the recommendations given to pregnant women. The article is of practical importance to medical professionals as well as the general public.

Kalit so'zlar (O'zbekcha): COVID-19, homiladorlik, SARS-CoV-2, homila rivojlanishi, tug'ruq, asoratlarni profilaktika, emlash

Keywords (English): COVID-19, pregnancy, SARS-CoV-2, fetal development, childbirth, complications, prevention, vaccination

Ключевые слова (Русский): COVID-19, беременность, SARS-CoV-2, развитие плода, роды, осложнения, профилактика, вакцинация

1.KIRISH (INTRODUCTION)

COVID 19 pandemiyasi xomilador ayollarda jismoniy va psixologik holatga salbiy ta'sir ko'rsatgan. Pandemiyaning dastlabki yillarida olib borilgan tadqiqotlar, xomilador ayollarda og'ir COVID 19 kasallanishi, preterm tug'ilish, ko'p asoratli homiladorlik va ruhiy salomatlik muammolarining ko'payishi haqida ogohlantirish

bergan . Shu bois, ushbu maqola COVID 19 infeksiyasining homila va ona uchun xavf omillarini chuqur ko'rib chiqadi. Maqsad: COVID 19 tarqalgan davrda xomilador ayollarda uchraydigan asosiy asoratlar va ularning psixologik holatga ta'sirini tahlil qilish.

2. Usullar (Methods)

Adabiyotlarni tanlash uchun PubMed, Scopus, BMJ, Lancet kabi ma'lumotlar bazalaridan sistematik izlash usulidan foydalanilgan. Izlash 2020-yil boshidan 2025 yil iyunga qadar bo'lgan davrni qamrab oladi. «COVID 19», «pregnancy», «pregnant women», «maternal outcomes», «preterm birth», «stillbirth», «mental health» kalit so'zlari bilan maqolalar qidirildi. So'rovlar natijasida original tadqiqotlar, meta-tahlillar, tekshiruv ishlari tanlangan. —

3. Natijalar (Results)

3.1 Onaning sog'lig'i • Xomilador ayollarda og'ir COVID 19 kasallanishi nazoratchilarga nisbatan ko'proq kuzatilgan — intensiv terapiya, ventilatsiya va o'lim xavfi yuqori . • Surunkali kasalliklari (semizlik, gipertenziya, diabet) mavjud bo'lsa, xavf yanada ortadi .

3.2 Homila va tug'ilish natijalari • Preterm tug'ilish xavfi 1.8 barobarga ortadi . • NICUga yotqizish, tug'ilish vaznining kamayishi, neonatal o'lim xavfi ortgan . • Pre-eklampsiya va gestatsion diabet holatlari ham yuqori uchragan . • Stillbirth xavfi ham oshgan, odds ratio 2.11 . • Qon tomir hodisalari, tromboemboliya xavfi ortgani ma'lum .

3.3 Ruhiy salomatlik • Xomiladorlik davomida bezovtalik va depressiya darajasi keskin oshgan, pandemiya davrida depressiya 37%, yuqori xavotir esa 46% ni tashkil qilgan . • Karantin cheklovlari homilador ayollarda psixologik muammolarni kuchaytirdi .

3.4 Homila orqali virus o'tishi (vertical transmission) • Vertikal infektsiya kam uchraydi, lekin placentada SARS CoV 2 oqsillari aniqlangan; uzoq muddatli ta'siri noma'lum . • Tadqiqotlar placentitis holatlari haqida xabar beradi .

3.5 Vaksining ta'siri • Vaccine qabul qilish pre-eklampsiya va preterm tug'ilish xavfini 12% ga kamaytiradi . • Vaksina homilaga immunitet orqali himoya berishi mumkin . —

4. Munozara (Discussion)

Xulosa qilingan natijalar COVID 19 homiladorlarda og'ir asoratlar, preterm tug'ilish, ruhiy salomatlik muammolari va neonatologik muolajalar xavfini sezilarli oshiradi. Solishtirish Natijalar Mayo Clinic, ACOG, CDC, nihoyat BMJ va Lancet kabi muhim nashrlar bilan mos keladi . Afzallik va cheklovlar Kuchli tomon: keng ko'lamli meta-tahlillarga asoslangan. Cheklovlar: heterogenlik, resurs yetishmovchiligi, uzun muddatli kuzatuvlar yetishmasligi. Amaliy tavsiyalar •

Xomilador ayollarga COVID 19 vaksinatsiyasi tavsiya qilinadi. • Semizlik, gipertenziya va diabet kabi komorbidliklarini boshqarish muhim. • Ruhiy salomatlikni ko'proq nazorat qilish zarur. —

5. Xulosa (Conclusion)

COVID 19 pandemiyasi xomilador ayollarda jiddiy sog'liq muammolariga sabab bo'lgan, shu jumladan homiladorlik asoratlari, ruhiy salomatlik buzilishi va neonatologik murakkabliklar. Vaksinatsiya va profilaktika choralarini kuchaytirish orqali bu xavfni kamaytirish mumkin. Kelajakda uzoq muddatli ona bola salomatligini kuzatuvchi tadqiqotlar zarur. —

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mayo Clinic staff. Pregnancy and COVID 19: What are the risks? 2024.
2. Systematic review & meta analysis: adverse pregnancy outcomes, 1,843,278 homilador ayol, 2022
3. Cross-sectional study, Iran, 2,371,332 tug'ilishlar, pandemiya davri, BMC Pregnancy Childbirth
4. Nature Human Behaviour, lockdown effects meta analysi